

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ · Τὸ Μαγεμμένο Ποτήρι, δράμα εἰς πράξεις τρεῖς ἑμμετρον ὑπὸ Γ Πολέμη.

Δὲν ἤμουν πολὺ εὐδιάθετος προχθὲς τὸ βράδυ, ὅταν ἐπῆγα εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον. ὑποχρωμένος νὰκούσω τὸ νέον ἔργον τοῦ φίλου μου Πολέμη, διὰ νὰ γράψω εἰς τὰ «Παναθήναια». Φυσικά, δὲν ἔχει κανεὶς πάντοτε ὄρεξιν εἰς τὸ θέατρον... Ἐκεῖνο τὸ βράδυ π. χ. ἐγὼ θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ πάγω εἰς τοῦ Σουρῆ νὰ παῖξω μάους. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ οἱ περισσότεροὶ Ἀθηναῖοι εἶχαν παρομοίαν διαθέσεις, διότι τὸ θέατρον ἦτο σχεδὸν ἄδειο. Καμμιά σαρανταριὰ ἄνθρωποι, ὁ Πολέμης σαρανταέννας κ' ἐγὼ σαρανταδύο. Τί κρῦο πρᾶγμα ποῦ εἶνε, αἰθουσα θερμαινομένη μόνον μὲ καλοριφέρ! Μὰ τὴν ἀλήθειαν, τὸ θέαμα αὐτὸ τῆς ἐρημίας καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως, δὲν ἦτο κατάλληλον διὰ νὰ μοῦ ἀλλάξῃ τὴν διάθεσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.

Ἄλλα μ' ἐνοχλοῦσαν. Δύο νέοι, οἱ ὁποῖοι ἐφλυαροῦσαν διαρκῶς ἀπὸ πίσω μου ἕνας κύριος ἐμπρὸς μου, προσηλωμένος θερησκευτικῶς. Πλησίον μου ὁ κ. Πολίτης, κουρασμένος ἀπὸ τὰς σοφάς του ἀγρυπνίας, χαλκέντερος, σοβαρὸς καὶ προσεκτικὸς

— Εἶχες κόσμον τουλάχιστον τὴν πρώτην βραδυά; ἐρωτῶ τὸν δυστυχεῖν ποιητήν.

— Οὐ! ἄσφυξία.

— Τὴ δευτέραν;

— Ἐ... ἔτσι κ' ἔτσι.

Ἀπόψε ἦτο ἡ τρίτη. Ἄρα γε τὸ «Μαγεμμένο Ποτήρι» θὰ δοθῇ καὶ τετάρτην; Τουλάχιστον ἐπρόφθασα νὰ τὸ ἴδω¹.

Μὰ διατί, ἀλήθεια, οἱ ἠθοποιοὶ ἀποφεύγουν τόσον νὰ τονίζουσι τὰς ὁμοιοκαταληξίας; Ἐκεῖνος ὁ Ἀρέθας εἶνε φοβερός! Ἀπαγγέλλει στίχους καὶ νομίζεις ὅτι εἶνε ἡ ἐλεεινότερα πεζογραφία. Ἄμ' ἂν εἶνε ἐγκλημα τὸ μέτρον καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία, καὶ ἂν πρέπη νὰ τ' ἀποσκεπάζῃ ὁ ἠθοποιός, διατί νὰ σπάζῃ τὸ κεφάλι του ὁ ποιητὴς δι' αὐτά; Μεγάλῃ ἐνόχλησις τέτοια ἀπαγγελία!

Ἄλλ' ἰδοῦ, ἄλλοι ἠθοποιοὶ παρουσιάζονται, οἱ ὁποῖοι κωδωνίζουσι τὰς ὁμοιοκαταληξίας μὲ

τὴν μεγαλειτέραν ἡδονήν. Ἡ κόρη τοῦ Ἀρέθα π. χ. δὲν ἀκολουθεῖ διόλου τὸ πατρικὸν παράδειγμα... Βλέπω ὅμως, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἀπαγγελία μ' ἐνοχλεῖ ἐπίσης. Ὁρισμένως, ὅλα μ' ἐνοχλοῦν ἀπόψε.

Πράξις πρώτη. Μάγισσα, βασιλοπούλα, κορσάρους, σολομωνική. Τὸ ἔργον εἶνε λοιπὸν παραμύθι. Οὐφ! πῶς τὰ βαρέθηκα τὰ παραμύθια! Δὲν ἦτο δυνατὸν ὁ Πολέμης νὰ ἔκαμνε αὐτὴν τὴν φορὰν ἕνα δράμα;

Πράξις δευτέρα. Βασιλεῖς, σύμβουλοι, αὐλικοί, πολιορκίαι, συνθηκαί, πολιτικαὶ συζητήσεις. Νὰ ποῦ τὸ παραμύθι γίνεται δράμα. Ἄλλ' ἀνακαλύπτω ἔξαφνα, ὅτι καὶ τὰ δράματα τὰ ἐβαρέθηκα. Καλλίτερα νὰ ἔμενε παραμύθι!

Προσέχω ὀλίγον, καὶ μὲ βασανίζει φοικτὰ ἡ ἀπορία: Πῶς ὁ Βασιλεὺς τῆς Νήσου τῶν Ἀναμνήσεων, ὁ μέθυσος, ὁ σπάταλος, ὁ χρωακοποιημένος, ἔχει τόσα πλούτη διὰ τὴν προικτὰ τῆς κόρης του;

Φλωριά χιλιάδες ἑκατό, χίλιες χιλιάδες σκοῦδα, Ἀσημικὸ, χρυσαφικὸ, σαραντάπεντε ὀκάδες;

Ψέμματα τὰ ἔλεγεν; ἢ μήπως ὁ Ἀρέθας τοῦ ἔλεγε ψέμματα, ὅταν τὸν ἐβεβαίονε πρὸ ὀλίγου ὅτι τὰ ταμεῖα εἶνε ἀδειανά;

Τὸ διάλειμμα ἀνιαρὸν. Εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ εἰς τὸ καπνιστήριον κάμνει σχεδὸν κρῦο. Ἄς μείνω εἰς τὴν ζέστην τῆς αἰθούσης. Νὰ πλησιάσω τὸν κ. Πολίτην, νὰκούσω κανένα σοφὸν λόγον ἀπὸ τὸ στόμα του; Ἡ νὰ μείνω καλλιέρα μ' ἕνα νέον μου φίλον, συμπαθέστατον, ὁ ὁποῖος τρελλαίνεται μὲ τοὺς στίχους τοῦ Πολέμη καὶ εἶνε ἐνθουσιασμένος μὲ τὸ δράμα καὶ χειροκροτεῖ κάθε πρᾶξιν ἐκθύμως;

Νέος, ἔξυπνος, πλούσιος, τοῦ κόσμου, μὲ φιλολογικὸν γοῦστο, μὲ νέας ιδέας, μὲ νέας ὁρμάς. Τοῦ ἀρέσουν πολὺ καὶ τὰ ποιήματα τοῦ κ. Καβάφη καὶ μ' εὐχαριστεῖ θερμῶς διὰ τὸ ἄρθρον ποῦ ἔγραψα εἰς τὰ «Παναθήναια». Ἐπειτα μοῦ διηγεῖται, ὅτι ἐσχάτως τοῦ ἔκαμαν ἐγχείρισιν καὶ τὸν ἀπήλλαξαν ἀπὸ τὴν σκωληκοειδῆ ἀπόφυσιν. Τί εὐτυχία νὰ εἶνε κανεὶς νέος καὶ πλούσιος, καὶ ἀντὶ νὰ γράφῃ δράματα, νὰρκῆται εἰς τὸ νὰ τοῦ ἀρέσουν, καὶ εἰς τὴν πρώτην νόχλησιν, ν' ἀπαλλάσσεται διὰ τοῦ κ. Φωκᾶ ἀπὸ τὰ περιττὰ καὶ ἐπικίνδυνα τοῦ ὀργανισμοῦ του!..

Ἡμεῖς τὰ διατηροῦμεν ὅλα μέσα μας, καὶ γράφομεν δράματα, καὶ δὲν εἴμεθα πλέον νέοι, καὶ δὲν ἤμεθα ποτὲ πλούσιοι. Κυττάζω τὸν φίλον μου Πολέμη. Ὁ πτωχός! Ὅλα σχεδὸν τὰ μαλλιά του ἄσπρα... Πῶς ἄσπρισεν ἔτσι γρήγορα!

¹ Ἀκριβῶς σήμερον μανθάνω τὸ παράδοξον καὶ ἀπίστευτον, ὅτι ὁ κ. Πολέμης ἀναγκάζεται νὰποσῶν τὸ δράμα του ἀπὸ τὸ Β. Θέατρον, διότι, λέγει, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς παρεξήγησε τὴν Γ Πράξιν καὶ δευρησετήθη πολὺ, ὅταν εἶδε τὸν Βασιλεῖα τοῦ Παραμυθιοῦ νὰ παρουσιάζεται εἰς τὴν σκηνὴν μεθυσμένος! Ομοιωγῶ, ὅτι πολὺ δυσκολεύομαι γὰρ τὸ πιστεῦσαι. Γρ. Ξ.

Δὲν πιστεύω νὰ εἶνε πολλὰ χρόνια μεγαλείτε-
ρός μου... Ὅμως ἐγὼ δὲν ἀσπρίσα ἀκόμη. Αὐτὸ
μὲ παρηγορεῖ ὀλίγον... Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε, ποῦ
γράφω κ' ἐγὼ δράματα, καὶ κινδυνεύω ποῖος
τὸ ξεύρει τί γίνεται, — νὰ ἰδῶ ποτὲ κανὲν ἰδι-
κόν μου εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον, νὰ παίζεται
ἐνώπιον δυνάμιου ἀκροατῶν!

Πρᾶξις τρίτη. Δραῆμα καὶ παραμῦθι μαζί. Ἡ
Δις Φραγκοπούλου, ἡ Δώρα, παίζει θανατοῦσα.
Ὁ Κωδραῖτος, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, φιλεῖ
τὴν Δωρὰν καὶ τὸν φιλεῖ... Ἐπειτα τὴν σκό-
τόγει... Μὰ διατί ἔτσι γρήγορα; Ἐνδεκα παρὰ
δέκα, καὶ ἡ Δώρα εἶνε νεκρά. Ἀπὸ τώρα σὸ
σπίτι; Ὅταν βγαίνῃ κανεὶς νὰ περάσῃ τὴ βρα-
δυὰ τοῦ ἔξω, δὲν γυρίζῃ, διάβολε! τόσο νω-
ρίς. Ἡ γυναῖκα μου θὰ τρομάξῃ...

Συγχαίρω θερμότερα τὸν φίλον μου Πολέ-
μην, ὁ ὁποῖος μοῦ προτείνει νὰ ὑπάγωμεν εἰς
τοῦ Σουρῆ νὰ συνεχίσωμεν τὴν βραδυὰν. Ὅχι
δὰ! ἔως νὰ πᾶμε ἐκεῖ-πάνω, θὰ γίνῃ ἐνδε-
κάμισυ, καὶ εἰς τὰς δώδεκα παρὰ τέταρτον ὁ
Σουρῆς διώχνει τοὺς ἐπισκέπτας του. Τί, γιὰ
ἓνα τέταρτον;

Ἀποχαιρετῶ τὸν Πολέμην κ' ἐμβαίνω εἰς
τοῦ Ζαχαράτου νὰ πῶ ἓνα καφέ. Τί μελαγχολία!
Εἶμαι μόνος. Προσπαθῶ νὰ συλλογισθῶ
τί εἶδα καὶ τί ἤκουσα, καὶ ἔρχομαι εἰς τὸ συμ-
πέρασμα ὅτι τὸ «Μαγεμμένο Ποτήρι» τοῦ Πο-
λέμη εἶνε ἀπαράλλακτον μὲ τὸ «Στοιχίημα», ἄλλο
παραμῦθι τοῦ ἰδίου ποιητοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνέ-
λυσα καὶ ἔκρινά διὰ μακρῶν εἰς περασμένον
ἔτος τῶν *Παναθηναίων*. Βέβαια ἡ ὑπόθεσις δια-
φέρει ἀλλ' ἡ τεχνοτροπία, ἡ οὐσία, ἡ γλῶσσα,
ὁ στίχος, ὅλα τὰ ἴδια,

σὰν δυὸ σταλαγματιὰς νεροῦ ἀπὸ τὴν ἴδια βρύσι.

Ἡ ἰδέα ὅτι ἀπαλλάσσομαι νέας ἀναλύσεως
καὶ νέας κριτικῆς μὲ κάμνει σχεδὸν εὐτυχῆ. Τὰ
λησμονῶ ὅλα, κ' ἐνθυμοῦμαι τὴν μικρὰν μου
Κάκιαν. Πρὶν ξεκινήσω διὰ τὸ σπίτι, ἄς πε-
ταχθῶ ὡς τὸ Σολωνεῖον νὰ τῆς πάρω λίγα
κοκά. Ἡ ὥρα εἶνε ἐνδεκάμισυ. Εἰς τὸ ζαχα-
ροπλαστεῖον ἀποτελειόνουν τὴν βραδυὰν των ὁ
κύριος καὶ ἡ κυρία Πολίτη μὲ τὴν κυρίαν Πα-
λαμᾶ. Πρέπει νὰ ξεύρετε, — καὶ αὐτὸ βέβαια
εἶνε τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ ὅσα σᾶς εἶπα, — ὅτι
ἡ μικρὰ μου Κάκια προτιμᾶ, ἀπ' ὅλα τὰ κοκά,
καὶ μικροσκοπικὰς τσοκολατίτσες, ποῦ εἶνε τυ-
λιγμένες μὲ ἀσημόχαρτον. Κ' ἐνῶ ὁ ὑπηρέτης
μοῦ γεμίζει τὴν σακουλίτσαν μὲ αὐτές, χωρὶς
νὰ τὸ θέλω, συλλογίζομαι ὅτι ὁμοιάζουν μὲ τὰ
δραματικὰ παραμῦθια τοῦ κ. Πολέμη. Διατί;

Ξεύρω κ' ἐγὼ; Ἴσως διότι ἔτσι εἶνε γλυκὰ ἀπὸ
μέσα. Ἴσως διότι ἔτσι λάμπουν ἀπέξω, Ἴσως
διότι ἔτσι δὲν εἶνε πλέον διὰ τὴν ἡλικίαν μας.

Καὶ ἡ κυρία Παλαμᾶ, ἡ ὁποία σᾶς χαρίζει
ὅλα τὰ δράματα τοῦ κόσμου γιὰ τὴν «Τρισεύ-
γενην» τοῦ ἀνδρός της, καὶ ὅλες τῆς τσοκολα-
τίτσες τοῦ ζαχαροπλαστείου γιὰ ἓνα ὥραῖο γα-
λατομπούρεκο, μόλις εἶδε τὸ ψῶνι μου, τὸ ἐνόη-
σεν ἀμέσως:

— Γιὰ τὴν μπεμπέκα; μοῦ λέγει.

— Γιὰ τὴν μπεμπέκα, γιὰ τὴν μπεμπέκα...
Καλὴ νύκτα σας!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ